

nostres vidrieries no seguien, com algú ha dit, models venecians, sinó que desenrotllaven un tipus artístic que a la llarga esdevingué propi, a base dels models de vidres damasquins.

L'arreglada de vidres d'aquesta espècie que féu En Cabot, consta de setze exemplars, i forma el nucli més important que avui hi ha conegut (figs. 346 a 349). Hom, davant la vitrina de l'eminent col·leccionista, en contemplar aquelles delicioses i finíssimes peces, decorades per les iritzacions i transparències més insospitades, es maravella que coses d'una naturalesa tan subtil i delicada hagin arribat fins als nostres dies, travessant els segles. L'exemplar més antic, que és el vidre procedent del monestir de Pedralbes, que En Cabot adquirí, no sense grans esforços, a En Miquel i Badia, data de la fi del segle xv o de principis del xvi. Després de l'arreglada d'En Cabot, a cap altre col·leccionista li ha estat possible fer-ne altre de semblant. Exemplars dispersos hi ha certament; però ni entre tots els que tenim coneguts s'arriba ni de bon tros a la quantitat que constitueix la sèrie ingressada al nostre Museu, que pot oferir també en aquesta especialitat un conjunt únic. Fora d'aquest, els exemplars coneguts són: dos al Museu del Louvre, un al Museu d'art Industrial de Berlín, altre al Museu Kensington de Londres, altre a la Societat Hispànica de Nova York, dos al Museu de Vich, un a l'Institut de València de Don Juan de Madrid, un a la Col·lecció Amatller de Barcelona (rica, d'altra part, en vidres catalans sense esmalt i en vidres d'excavació), dos a la Col·lecció Plandiura, famosa per tants conceptes, i altre, finalment, a la Col·lecció Macaya (que és l'única a Barcelona que posseeix bells exemplars musulmans).

El darrer exemplar de vidres d'aquesta espècie que ingressà a la Col·lecció Cabot, fou adquirit en una venda efectuada a París, a la qual acudiren alguns comerciants de Barcelona als quals devem la reintegració de qualques bells exemplars de l'art nostre. Aquest vidre, després d'ésser disputat per tots els nostres primers col·leccionistes, fou adquirit per la Junta de Museus. Una amigable composició establerta entre la Junta i D. Emili Cabot, féu que el vidre passés a formar part de la col·lecció d'aquest, mitjançant l'assegurança que tothora que se n'hagués de despendre passaria al Museu, pel mateix preu en què s'evaluava, i el lliurament al Museu en concepte de canvi de la preciosa taula de Sant Jordi de Jaume Huguet, que constitueix una de les joies cabdals de la pintura catalana quatrecentista. Un any no feia encara d'aquesta amistosa operació amb el Museu, quan la mort se'ns endugué el nostre col·leccionista.

En definitiva, el llegat d'En Cabot, compost del tríptic flamenc i de dos cents quaranta vuit exemplars de vidres antics, és d'una extraordinària importància per al Museu de Barcelona, i el nom de l'il·lustre patrici, per aquest acte, quedarà perpetuat amb la institució, els prestigis de la qual van creixent de dia en dia. La valor d'exemple que se'n desprèn és, d'altra banda, interessant per a tots nosaltres, en aquesta hora en què s'inicien i es desenrotllen a Barcelona les aficions al col·leccionisme, sense el qual no hi ha grans museus possibles, ni tresor artístic de cap país que resisteixi l'interès que per a les obres d'art senten els poderosos d'Europa i d'Amèrica.

Que el nom d'En Cabot perpetuat en lletres d'or al frontal de la sala del Museu que estotjarà els seus vidres, sigui, alhora que l'homenatge de la ciutat a la seva memòria, l'exemple per als ciutadans que estimen les obres d'art i els prestigis de la pàtria. — JOAQUIM FOLCH I TORRES.

Una notable peça d'Alcora al Museu de Barcelona

La col·lecció de ceràmica d'Alcora, ja important, del nostre Museu, darrerament s'ha enriquit amb un exemplar notable de la primera època d'aquella famosa manufactura valenciana. La reproducció de l'exemplar, que mesura 32 centímetres de diàmetre, donarà, millor que tota altra explicació, una idea clara de la importància d'aquest objecte.

Es tracta d'una fruitera. En el plat, d'un dibuix finíssim, s'hi representa una bella al·legoria de «L'Astronomia». Uns petits genis, entorn la figura simbòlica, completen el grup animat de la composició; un d'ells alça una cortina al fons de la qual apareix un jardí amb architectures, sota un bell celatge.

L'obra apareix firmada «c. Ros». Cap artista d'aquest nom no ens dona l'extensa documentació publicada pel senyor Comte de Casal (augmentant la de Riaño) en el seu magnífic llibre *Historia de la Ceràmica de Alcora* (Madrid, 1919). Creu aquest autor que el «c. Ros» de la signatura que apareix en la conca del peu és la de l'artista Cros, fill d'Alcora i que treballà en aquella manufactura des del 1727 al 1759. Obres signades d'aquest artista n'hi ha d'existents a la col·lecció francesa Le Veeli i a la Col·lecció Plandiura de Barcelona (dues plaques).

L'obra correspon en conseqüència al període francès de l'art d'Alcora, a l'època en què apareixen com a pintors en la manufactura Roux i Olerys (francesos) i el seu deixeble espanyol Soliva, fill de Cuenca. És classificat el nostre exemplar, pels autors, entre un grup de tres fruïteres importants, parelles d'estil i iguals de mesura, que tal vegada formarien part d'una sèrie. Una d'elles,

Fig. 350. — Fruïtera d'Alcora, firmada «c. Ros», peça mestra de la manufactura, adquirida per la Junta de Museus de Barcelona, amb destí al Museu de la Ciutadella

d'igual factura, es troba en l'admirable col·lecció del senyor Comte de Güell i Marquès de Ruiseñada en el seu palau de Pedralbes. Representa «La Comèdia», i és signada per Soliva. Altra parella és a la Col·lecció Boix, de Madrid (sense signatura), i representa l'al·legoria d'«El Comerç». Finalment, l'ara ingressada al Museu de Barcelona, que, com hem dit, representa «L'Astronomia», signada per «c. Ros».